



**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
SO-III.431.10.2016

**Pan
Jarosław Kuczyński
Wójt Gminy Wieliczki
ul. Lipowa 53
19-404 Wieliczki**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Wieliczkach NIP 847-161-21-55, REGON 000542310 z siedzibą przy ul. Lipowej 53, 19-404 Wieliczki, w którym siedzibę ma Urząd Stanu Cywilnego w Wieliczkach.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej był Wójt Gminy Wieliczki Pan Jarosław Kuczyński, który sprawuje tę funkcję od 8 grudnia 2014 r. (*akta kontroli str. 12-15*).

Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach jest Pani Renata Andrzejewska.

Kontrolę przeprowadził kontroler z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie starszy inspektor wojewódzki Beata Mamińska-Pietrzak, która okazała legitymację służbową nr 34/2014 wydaną przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Kontrola została przeprowadzona na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.937.2016 z dnia 4 października 2016 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 10*).

Kontrolę rozpoczęto i zakończono 11 października 2016 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 6/2016.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk za okres od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 525), w związku z art. 11 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741 ze zm.) oraz art. 14 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. Nr 220, poz.1414).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W wyniku przeprowadzonej kontroli trzydziestu sześciu aktów stanu cywilnego, jednej decyzji, szesnastu zaświadczeń, dwudziestu jeden wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego, jedenastu aktów przeniesionych do rejestru stanu cywilnego, przeglądzie dokumentów, na podstawie których zatrudniona jest osoba w urzędzie stanu cywilnego oraz po przeprowadzonych oględzinach lokalu urzędu stanu cywilnego poczyniono następujące ustalenia w zakresie:

1. Organizacji Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach sprawowała Pani Renata Andrzejewska, powołana na stanowisko uchwałą Rady Gminy w Wieliczkach Nr XIV/78/2000 z 27 czerwca 2000 r. (*akta kontroli str. 29*). Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.), stosunek pracy nawiązany na podstawie powołania przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Pani Renata Andrzejewska ukończyła studia na kierunku administracja i uzyskała tytuł magistra (*akta kontroli str. 30-31*). Wobec czego Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach posiada wykształcenie wskazane w art. 8 ust.1 pkt 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Warunki lokalowe Urzędu Stanu Cywilnego – pomieszczenie Urzędu Stanu Cywilnego znajduje się na piętrze budynku Urzędu Gminy w Wieliczkach. Lokal składa się z pokoju pracy. Pomieszczenie, w którym przechowywane są księgi i akta zbiorowe wyposażone jest w higrometr oraz termometr, a sprzęt gaśniczy znajduje się na korytarzu przed wejściem do pomieszczenia.

Przyjmowanie oświadczeń przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach o wstąpieniu w związek małżeński odbywa się na sali konferencyjnej (*akta kontroli str. 42-49*).

Księgi stanu cywilnego – stan techniczny dobry. Wszystkie księgi oprawiane są w twarde oprawy. Księgi ustawiane są w metalowej szafie w pokoju pracy (*akta kontroli str. 42-49, 78*). Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, księgi stanu cywilnego winny być

przechowywane w archiwum urzędu stanu cywilnego stanowiącym pomieszczenie zapewniające należyte ich zabezpieczenie przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich. Przyczyną powstania uchybienia jest sytuacja lokalowa Urzędu Gminy. Skutkiem uchybienia jest niewłaściwe przechowywanie ksiąg stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za brak pomieszczenia na potrzeby archiwum urzędu stanu cywilnego jest Wójt Gminy i Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach.

Akta zbiorowe – akta zbiorowe do aktów stanu cywilnego przechowywane są w segregatorach. Segregatory nie są przepelnione, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów. Stwierdzono jednak, iż dokumenty w aktach zbiorowych prowadzonych do aktów stanu cywilnego, które nie były gromadzone jako dokumenty elektroniczne nie zostały przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach oznaczone numerem i datą sporządzenia aktu, co jest niezgodne z § 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. poz. 225). Przyczyną powstania uchybienia jest zmiana w dotychczasowym oznaczeniu akt zbiorowych po wejściu w życie 1 marca 2015 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oraz rozporządzeń do niej wydanych. Skutkiem uchybienia jest utrudnienie w odszukaniu akt zbiorowych prowadzonych do konkretnego aktu oraz utrudnienie w ustaleniu chronologii włączania poszczególnych dokumentów do akt zbiorowych. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 76*).

2. Rejestracji stanu cywilnego

A. Urodzenia

W okresie objętym kontrolą sporządzono 4 akty urodzenia.

Akty urodzenia sporządzono w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

Wszystkie akty urodzenia sporządzone zostały na podstawie dokumentów zagranicznych wpisanych do polskiego rejestru stanu cywilnego.

Transkrypcja aktów urodzenia do polskich ksiąg na podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego oraz rejestracja zdarzeń mających miejsce za granicą na podstawie art. 99 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana jest z zastrzeżeniami. Oryginalne akty zagraniczne, które są podstawą wpisania do polskich ksiąg oraz ich tłumaczenie na język polski włączane są do akt zbiorowych. W aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisywana była informacja o podstawie wpisania aktu lub rejestracji zdarzenia. Trzy akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową (*akta kontroli str. 76*).

Stwierdzono, iż jeden akt urodzenia błędnie został sporządzony w trybie art. 104 ustawy

Prawo o aktach stanu cywilnego na podstawie norweskiego dokumentu, albowiem przedłożony przez rodziców dokument nie był aktem urodzenia, wobec czego Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego winien był zarejestrować urodzenie, które nastąpiło poza granicami RP ponieważ w państwie urodzenia nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego (art. 99 Prawa o aktach stanu cywilnego). Przyczyną powstania uchybienia był brak doświadczenia z dokumentami z Norwegii. Skutkiem uchybienia jest błędne zastosowanie przepisów ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 82-91*).

Stwierdzono również, że w jednym z aktów urodzenia zastosowano pisownię polską nazwiska matki, mimo że wnioskująca o transkrypcję matka nie wniosła o zastosowanie polskiej pisowni zgodnie z jej wcześniejszymi aktami sporządzonymi na terenie RP (*akta kontroli str. 82, 92-105*). Przyczyną powstania uchybienia jest niedostosowanie wzorów wniosków przygotowanych przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego o dokonanie transkrypcji (rejestracji, odtworzenia) do zasad wynikających z nowej ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, a przez to do niewłaściwego informowania klientów o przysługujących im uprawnieniach. Skutkiem uchybienia jest naruszenie zasad określonych w art. 104 ust. 7 Prawa o aktach stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Ustalono również, że po dokonaniu dwóch transkrypcji, Kierownik Urzędu stanu Cywilnego w Wieliczkach nadał dzieciom, których akty dotyczyły numery PESEL (*akta kontroli str. 82, 56*). Natomiast zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1, kierownik urzędu stanu cywilnego występuje o nadanie numeru PESEL z urzędu wyłącznie w stosunku do dzieci urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wobec czego, kierownik urzędu stanu cywilnego w żadnym przypadku nie występuje o nadanie numeru PESEL dla dzieci urodzonych za granicą oraz nie występuje o nadanie tego numeru PESEL po rozpatrzeniu wniosku. Z wyjaśnień Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach wynika, że przyczyną powstania nieprawidłowości jest fakt, iż na swoim stanowisku wykonuje również zadania z zakresu ewidencji ludności oraz dowodów osobistych i rozpatrując wniosek o zameldowanie dziecka i o dowód osobisty nie przelogowała się z aplikacji BUSC, w której pracuje jako kierownik urzędu stanu cywilnego do innej aplikacji (RDO lub rejestru mieszkańców), w której pracuje jako organ gminy. Skutkiem nieprawidłowości jest naruszenie zasad dotyczących nadawania numeru PESEL i przekroczenie w tym zakresie swoich uprawnień. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Stwierdzono także, że dla wszystkich dzieci, dla których transkrybowano akty urodzenia został nadany numer PESEL, lecz nie został on wpisany w danych przy akcie w polskim rejestrze stanu cywilnego, co jest naruszeniem art. 20 ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego (*akta kontroli str.*

82). Jak wyjaśnił Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego nie uzupełnił tych danych przy akcie w wyniku pomyłki. Numer PESEL jest jedynym łącznikiem między rejestrem stanu cywilnego a rejestrem PESEL, wobec czego brak zapisu przy akcie numeru PESEL będzie skutkował nieaktualizowaniem się rejestru PESEL w zakresie zmian dokonanych w akcie. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Ustalono również, iż jeden z transkrybowanych aktów urodzenia nie został uzupełniony (*akta kontroli str. 82*). Z wyjaśnień Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego wynika, iż nie uzupełnił aktu, ponieważ nie wniosowała o to osoba wnioskująca o transkrypcję. Natomiast należy mieć na uwadze, że uzupełnienia aktu można dokonać również z urzędu. Skutkiem nieuzupełnienia aktu jest jego niepełna moc dowodowa. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Wieliczkach nie przyjęto żadnego oświadczenia o nadaniu dziecku, którego ojcem nie jest mąż matki, nazwiska jakie nosiłyby ich wspólne dzieci po złożeniu oświadczenia w trybie art. 88 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. z. 2015 r., poz. 2082), oświadczenia o uznaniu ojcostwa oraz o zmianie nadanego dziecku imienia w ciągu sześciu miesięcy od sporządzenia aktu (*akta kontroli str. 50*).

B. Małżeństwa

W okresie objętym kontrolą sporządzono 24 akty małżeństw.

Dwadzieścia trzy akty małżeństwa sporządzono w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego. Natomiast jeden akt został sporządzony z naruszeniem terminu określonego w art. 85 ust. 3 Prawa o aktach stanu cywilnego (*akta kontroli str. 84*), zgodnie z którym akt małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (przed duchownym) sporządza się najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu otrzymania zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach wyjaśnił, że projekt aktu sporządził w dniu następnym po otrzymaniu zaświadczeń, a ze względu na liczne obowiązki akt sporządzono następnego dnia. Skutkiem nieprawidłowości jest niepewność obrotu prawnego, albowiem sporządzony przez kierownika urzędu stanu cywilnego akt stanu cywilnego jest jedynym dowodem w nim stwierdzonym i z tego względu winien on dążyć do niezwłocznego zarejestrowania zdarzeń z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Kierownik Urzędu stanu Cywilnego.

Oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przyjęte w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego

przyjął w sposób prawidłowy, tak jak zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (cztery małżeństwa zawarte po złożeniu oświadczeń Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach). Akty zostały sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński (*akta kontroli str. 76*).

W analizowanym okresie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Wieliczkach raz zezwolono na skrócenie terminu wskazanego w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Stwierdzono jednak, iż nupturienci nie przedłożyli żadnych dokumentów potwierdzających ich wnioski o skrócenie terminu. Natomiast art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wskazuje, iż skrócenie miesięcznego terminu oczekiwania, może nastąpić wyłącznie z ważnych względów. Przyczyną powstania uchybienia jest niewłaściwa interpretacja przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Skutkiem powstania uchybienia jest naruszenie zasad zawierania związków małżeńskich określonych w przepisach Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 76, 106-127*).

Małżeństwa, o których mowa w art. 1 § 2 i § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - zaświadczenia, wydawane były na podstawie art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wydawane są prawidłowo, co sprawdzono na podstawie zaświadczeń od Nr USC.5361.15.2015 do Nr USC.5361.16.2015 oraz Nr USC.5361.1.2016 do Nr USC.5361.14.2016 (*akta kontroli str. 76*). Akty małżeństw sporządzane były na podstawie zaświadczeń (osiemnaście aktów) składanych przez duchownego Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Ustalono jednak, że na trzynastu zaświadczeniach Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego nie potwierdzał daty dostarczenia przez duchownego dokumentu, który jest podstawą do sporządzenia aktu małżeństwa (*akta kontroli str. 82*). Przyczyną powstania uchybienia jest niedopatrzenie Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, który potwierdzał datę dostarczenia zaświadczeń na egzemplarzu dochowanego. Skutkiem powstania uchybienia jest brak możliwości ustalenia, czy akt został sporządzony w terminie. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Transkrypcja aktów małżeństwa do polskich ksiąg na podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego oraz rejestracja zdarzeń mających miejsce zagranicą na podstawie art. 99 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana jest z zastrzeżeniami (sprawdzono na podstawie dwóch aktów). Oryginalne akty zagraniczne, które są podstawą wpisania do polskich ksiąg oraz ich tłumaczenie na język polski włączane są do akt zbiorowych. W aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisywana była informacja o podstawie wpisania aktu lub rejestracji zdarzenia (*akta kontroli str. 82*). Ustalono jednak, iż jeden z transkrybowanych aktów małżeństwa nie został uzupełniony (*akta kontroli str. 84*). Z wyjaśnień Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego wynika, iż nie uzupełnił aktu, ponieważ nie wniosowała o to osoba wnioskująca o transkrypcję. Natomiast należy mieć na uwadze, że uzupełnienia aktu można dokonać również z urzędu. Skutkiem nieuzupełnienia

aktu jest jego niepełna moc dowodowa. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego nie wydawał zaświadczeń o możliwości zawarcia związku małżeńskiego za granicą (*akta kontroli str. 50*).

W trakcie kontroli sprawdzono jedno oświadczenie małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa, przyjęte przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w trybie art. 59 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Oświadczenie zostało przyjęte przed upływem trzech miesięcy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego, jednak Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego sporządził protokół przyjęcia oświadczenia na podstawie swojego formularza, niestosując wzoru określonego w załączniku nr 20 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. poz. 194) (*akta kontroli str. 76-77, 84*). Przyczyną powstania nieprawidłowości było niedopatrzenie pracownika, który rzadko przyjmuje oświadczenia tego typu, więc nie ma doświadczenia w tym zakresie. Skutkiem uchybienia było sporządzenie protokołu na nieprawidłowym formularzu, który dodatkowo nie zawierał wszystkich danych osoby składającej oświadczenie, określonych w art. 90 ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości był Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

C. Zgony

W okresie objętym kontrolą sporządzono 12 aktów zgonu.

Akty zgonu sporządzano w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

Akty zgonu sporządzane były po dostarczeniu karty zgonu oraz na podstawie protokołu zgłoszenia zgonu (*akta kontroli str. 77*). Nie wnosi się uwag.

3. Zmian w aktach stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą wykonano łącznie 11 czynności materialno-technicznych na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, z czego kontroli poddano sprawy Nr USC.5352.1.2016 do Nr USC.5352.6.2016 (*akta kontroli str. 132*).

W trzech sprawach Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego po naniesieniu wzmianki o sprostowaniu aktu wydał odpis aktu stanu cywilnego po dokonanej zmianie. Ustalono jednak, że w trzech pozostałych sprawach, w których Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego sprostował akty stanu cywilnego z urzędu, nie powiadomił osób, których akt dotyczy o zamiarze sprostowania aktu, a więc naruszył art. 35 ust. 4 Prawa o aktach stanu cywilnego. Z wyjaśnień udzielonych przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego wynika, iż nie powiadomił osób, których akty dotyczą, albowiem sprostowaniu podlegały nieistotne dane tzw. literówki. Skutkiem uchybienia jest naruszenie prawa osoby, której dane potwierdza akt stanu cywilnego, do rzetelnej informacji dotyczącej jej danych osobowych. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik

Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 84, 128-133*).

Ustalono również, że w jednej z powyżej opisanych spraw po sprostowaniu aktu stanu cywilnego z urzędu, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego wydał odpis aktu stanu cywilnego osobie, której akt dotyczy. Natomiast zgodnie z art. 35 ust. 8 Prawa o aktach stanu cywilnego, odpis zupełny aktu stanu cywilnego wydaje się osobie wnioskującej o sprostowanie. Jeśli natomiast czynność sprostowania odbyła się z urzędu, to uprawniony podmiot może ubiegać się o wydobycie odpisu na podstawie art. 45 Prawa o aktach stanu cywilnego. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego wyjaśnił, iż wydał odpis po złożeniu przez osobę ustnego wniosku. Skutkiem uchybienia jest naruszenie zasad dotyczących wydawania odpisów aktów stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 84, 128-133*).

4. Wydawania odpisów aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub ich braku oraz zaświadczeń o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego

Kontroli poddano wnioski o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego od USC.5362.58.2016 do Nr USC.5362.78.2016, co stanowi 50% załatwionych wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego w drugim kwartale 2016 r. (*akta kontroli str. 77*).

Odpisy aktów zupełnych oraz skróconych wydawane są co do zasady podmiotom określonym w art. 45 Prawa o aktach stanu cywilnego. Jednak w jednym przypadku (sprawa Nr USC.5362.74.2016) stwierdzono, że odpis aktu stanu cywilnego wydano osobie nieuprawnionej. Wniosek w sprawie wydania odpisów aktu zgonu złożyła zięć osoby, której dane zostały stwierdzone w akcie (*akta kontroli str. 84, 134-135*). Odpisy aktów stanu cywilnego wydaje się osobie której akt dotyczy, lub jej małżonkowi, wstępnemu, zstępnemu, rodzeństwu, przedstawicielowi ustawowemu, opiekunowi, osobie, która ma w tym interes prawny, sądowi, prokuratorowi, organizacjom społecznym, jeżeli jest to zgodne z ich celem statutowym i gdy przemawia za tym interes społeczny, organom administracji publicznej, jeżeli jest to konieczne do realizacji ich ustawowych zadań. Mężczyzna, który wystąpił z wnioskiem o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego nie należy do kręgu osób uprawnionych zgodnie z ustawą do uzyskania takiego odpisu, ani nie wykazał interesu prawnego w uzyskaniu odpisu. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego wyjaśnił, iż wydał odpis ponieważ zięć mieszkał w jednym domu z osobą, której akt dotyczy. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest zbyt nieformalne podejście do klientów. Skutkiem nieprawidłowości jest wydanie odpisu aktu stanu cywilnego osobie nieuprawnionej. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego. Stwierdzono również, że Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach poinformował Sąd, który zwrócił się z wnioskiem o wydanie odpisów aktów urodzenia i małżeństwa kilku osób, że nie

przechowuje aktów urodzenia wskazanych w piśmie wnioskodawcy (*akta kontroli str. 84, 136-139*), co stanowi naruszenie art. 44 ust. 5 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, zgodnie z którym wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego składa się do wybranego kierownika urzędu stanu cywilnego. Jak wyjaśnił Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach, wniosek Sądu nie zawierał dat urodzenia tych osób, a jedynie dane rodziców i z tego względu nie wystąpił o zmigrowanie tych aktów i przekazanie z nich odpisów do wnioskodawcy. Jednak wyjaśnienia Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w tym zakresie nie mogą być uwzględnione, albowiem na podstawie posiadanych rejestrów Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego był w stanie ustalić dokładne dane tych osób, które dodatkowo przekazał w odpowiedzi kierowanej do Sądu. Skutkiem uchybienia jest wydłużenie czasu realizacji wniosku o wydobywanie odpisów aktów stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Nie stwierdzono naruszenia Konwencji Nr 16 z dnia 8 września 1976 r. dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (Dz. U. 2004 r., Nr 166, poz.1735).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach nie wydawał zaświadczeń o stanie cywilnym oraz zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby (*akta kontroli str. 50*).

5. Przenoszenia aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 15% aktów przeniesionych do rejestru stanu cywilnego w II kwartale 2016 r. tj. 11 aktów (*akta kontroli str. 50, 77-56*).

Akty zostały przeniesione prawidłowo, tj. do rejestru stanu cywilnego została przeniesiona cała treść aktu wraz ze wzmiankami dodatkowymi oraz przypiskami. Przy przeniesionych aktach stanu cywilnego uzupełnione zostały również dane dodatkowe, tj. numer PESEL czy stan cywilny.

Stwierdzono jednak, że Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego nie wpisywał do papierowego aktu stanu cywilnego, który został zmigrowany wzmianki dodatkowej o przeniesieniu aktu do rejestru stanu cywilnego, co stanowi naruszenie art. 124 ust. 3 Prawa o aktach stanu cywilnego. Przyczyną powstania uchybienia jest zaniedbanie Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Skutkiem uchybienia jest możliwość ponownego przeniesienia do rejestru tego samego aktu, skoro w akcie brak jest wzmianki o jego przeniesieniu. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

6. Stosowanie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą wydano 1 decyzję na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontroli poddano sprawę Nr USC.5355.1.2015 (*akta kontroli str. 77*).

Analizowana sprawa dotyczyła zmiany nazwiska osoby małoletniej, która nie ukończyła 13 lat. Wniosek złożyła matka dziecka, a w akcie urodzenia zawarte były dane osłonowe ojca.

Postępowanie w tej sprawie zostało przeprowadzone prawidłowo, a zebrany materiał dowodowy należy uznać za wyczerpujący. Wnioskująca o zmianę nazwiska złożyła obszernie wyjaśnienia uzasadniające dokonanie zmiany. Sprawa rozpatrzona została na podstawie kompletnego wniosku, zgodnie z procedurą administracyjną.

Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Wieliczkach powiadomił organy wskazane w art. 13 ustawy o zmianie imienia i nazwiska o dokonanej zmianie oraz zaktualizowała rejestr PESEL.

Nie wnosi się uwag.

Mając na uwadze powyższe oceny wnoszę o usunięcie nieprawidłowości i uchybień poprzez:

1. Wpisywanie na dokumentach włączanych do akt zbiorowych numeru aktu i daty ich sporządzenia,
2. Sporządzanie aktów urodzenia na podstawie dokumentów z Danii w trybie transkrypcji, a nie rejestracji urodzenia,
3. Nadawanie dzieciom numerów PESEL wyłącznie w okolicznościach wskazanych w art. 17 ust. 1 pkt 1, tj. w stosunku do dzieci urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. Stosowanie polskiej pisowni imion i nazwisk w transkrybowanych aktach wyłącznie po złożeniu takiego żądania przez wnioskodawcę razem z wnioskiem o transkrypcję aktu,
5. Dążenie do zupełności aktów stanu cywilnego, poprzez ich uzupełnienie z urzędu lub na wniosek,
6. Uzupełnianie danych przy akcie o numer PESEL, jeśli został on nadany po sporządzeniu aktu urodzenia,
7. Skracanie terminu na zawarcie związku małżeńskiego wyłącznie na umotywowane wnioski nupturientów, którzy uprawdopodobnią swój wniosek odpowiednim dokumentem,
8. Potwierdzanie daty wpływu zaświadczeń złożonych przez duchownego, które są podstawą do sporządzenia aktu małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego,
9. Terminowe sporządzanie aktów małżeństw – w sytuacji gdy małżeństwo zostało zawarte w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, akt małżeństwa

należy sporządzić najpóźniej w następnym dniu roboczym po otrzymaniu zaświadczeń od duchownego,

10. Sporządzanie protokołu o przyjęciu oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa zgonie ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (*podane wyżej*), który zawiera wszystkie dane przewidziane dla tego protokołu w Prawie o aktach stanu cywilnego,
11. Zawiadamianie osoby, której akt dotyczy, o zamiarze jego sprostowania z urzędu,
12. Nie wydawanie odpisu aktu stanu cywilnego po dokonaniu czynności sprostowania, jeżeli czynność dokonano z urzędu – odpis po dokonaniu czynności sprostowania wydaje się wyłącznie gdy czynność została dokonana na wniosek,
13. Dokładne sprawdzanie uprawnień wnioskodawców o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego,
14. Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego, nawet gdy akty nie zostały sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Wieliczkach – do wydania odpisów aktów, po analizie wniosku, właściwy jest każdy kierownik urzędu stanu cywilnego na terenie RP
15. Zamieszczanie wzmianek dodatkowych w papierowym akcie stanu cywilnego o jego przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego.

Proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.


WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Ghojecki